

ENGELSİZ

SAYI: 2

KASIM 2022

ENGELSİZ DOKUZ EYLÜL KOORDİNATÖRLÜĞÜ YAYINIDIR

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EYLÜL BEBEKLER PROJESİ

*Özel gereksinimi olan çocukların
maruz kalabildikleri akran reddini önlemeyi ve
toplumda farkındalık oluşturmayı hedefliyor*

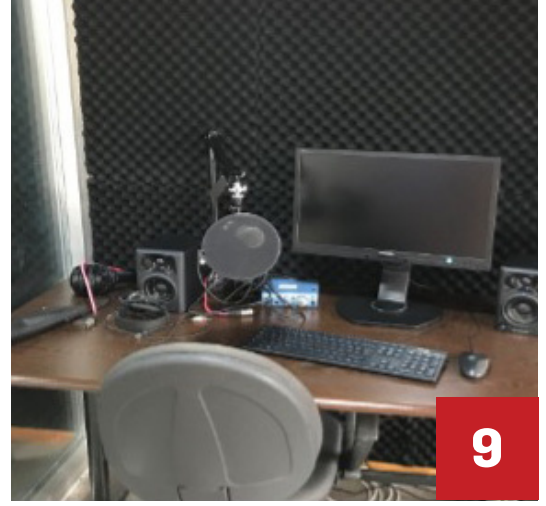

ENGELSİZ

DOKUZ EYLÜL

ENGELSİZ

© ENGELSİZ'in bütün yayın hakları 'Dokuz Eylül Üniversitesi'ne aittir.
Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Hazırlayan • ENGELSİZ Dokuz Eylül Koordinatörlüğü, Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü

Katkıda Bulunanlar • Prof. Dr. Arzu Genç (Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi Dekan Vekili), Prof. Dr. Rukiye Günseli Yıldırım (Engelsiz DEÜ Koordinatörlüğü), Prof. Dr. Sunay Yıldırım Doğru (Buca Eğitim Fakültesi), Prof. Dr. Vesile Yıldız (Buca Eğitim Fakültesi), Doç. Dr. Meryem Öztürk Haney (Hemşirelik Fakültesi), Doç. Dr. Yağmur Soylu (Buca Eğitim Fakültesi), Doç. Dr. Zekavet Topçu Kabasakal (Buca Eğitim Fakültesi), Öğr. Gör. Dr. Hanife Ece Uğurlu Akbay (Engelsiz DEÜ Koordinatörlüğü), Arş. Gör. Dr. Filiz Karadağ (Engelsiz DEÜ Koordinatörlüğü)

Basım Yeri Dokuz Eylül Üniversitesi Matbaası • **Basım Adresi** DEÜ Tınaztepe Yerleşkesi/ 35390 Buca/ İZMİR • **Basım Tarihi** Kasım 2022

İÇİNDEKİLER

- 4** YAYIN HAKKINDA
- 6** EYLÜL BEBEKLER İLE ENGELLER ORTADAN KALKACAK
- 7** ENGELSİZ DEÜ KOORDİNATÖRLÜĞÜ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER (KÜTÜPHANE HİZMETLERİNİN TANITIMI)
- 10** ERİŞİLEBİLİRLİK ÇALIŞMASI (SOSYO-KÜLTÜREL ERİŞİLEBİLİRLİK
- 12** FARKINDALIK KÖŞESİ (OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU)
- 13** UZMAN GÖRÜŞÜ (DOÇ. DR. ALEV GİRLİ – ZİHİN KURAMI VE OTİZM)
- 14** İÇİMİZDEN BİRİYLE SOHBET (CEM VARDARCI)
- 16** BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ? (OTİZMLE İLGİLİ DOĞRU BİLİNEBİLİR YANLIŞLAR)
- 17** KAREKODLARDA BULUŞALIM
- 18** ENGELİ OLANLARIN YASAL HAKLARI (OTİZMLİ BİREYLERİN EĞİTİM HAKKI)
- 20** 2020-2021 AKADEMİK YILI YÜKSEKÖĞRETİM KURULU ENGELSİZ ÜNİVERSİTE BAYRAK ÖDÜLLERİ
- 21** DEÜ, ENGELSİZ ÖDÜL GURURUNU MENSUPLARIYLA PAYLAŞTI
- 22** ARTI BİZ KAFE'NİN AÇILIŞI
- 23** 2021 VE 2022 YILI DÜNYA OTİZM GÜNÜ İÇİN DÜZENLENEN ETKİNLİĞİMİZ

YAYIN HAKKINDA

Amaç ve kapsam; Engelsiz Dokuz Eylül Bülteni, ulusal ve uluslararası boyutta özel eğitim alanının gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç çerçevesinde alanda yaşanan problemlerin çözümüne katkıda bulunmak için bilimsel çalışmalardan elde edilen bilginin yayılmasına hizmet etmeyi hedeflemektedir.

Özel gereksinimli bireylerin özellikleri, ihtiyaçları ve erişilebilirlik konularında toplumda bilgi ve farkındalık eksiklikleri, bu bireylerin sosyal hayatta bazı sorunlarla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Bu nedenlerden yola çıkılarak, üniversitemizin "Topluma hizmet" misyonu göz önünde bulundurularak, yayının amacı, özel gereksinim grupları hakkında bilgi vermek, farkındalık yaratmak, eğitimde, sosyal hayatta ve mekânlarda sağlanması gereken erişilebilirlik konusunda bilgi vermek ve bu konularda üniversitemiz tarafından yapılan faaliyetlerin toplum ile paylaşılmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda yayınımlarımız yılda 2 kere olmak üzere 2021 yılından itibaren düzenli olarak yayımlanacaktır. Yayınımlarımızda, üniversitemizde yapılan erişilebilirlik faaliyetlerine, başarı sağlamış özel gereksinimli bireylerle yapılan röportajlara, her bir özel gereksinim grubuna yönelik toplumun daha bilinçli olmasını sağlayacak bilgilere yer verilecektir. Yayınımlarımızın her sayısında farklı bir engel grubuna yönelik olarak yapılan çalışmalar ve bilgilendirmeler bulunacaktır. Bu amaçla ikinci sayıda otizm spektrum bozukluğu konusu ele alınmıştır.

Dokuz Eylül Üniversitesi olarak, özel gereksinimi olan bireylerin temel eğitimden yükseköğretime; çalışma hayatından kamusal sorumluluklara; sanattan spora kadar her alanda ve konuda yer almalarını destekliyoruz. Proje ve yatırımlarımızı, fırsat eşitliğine olan inancımız ve kurumsal ilkelerimiz doğrultusunda engelsiz toplum ve üniversite hedefine uygun olarak hayata geçiriyoruz.

Prof. Dr. Nükhet HOTAR
Rektör

EYLÜL BEBEKLER İLE ENGELLER ORTADAN KALKACAK

Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) tarafından özel gereksinimi olan bireylerin sosyal rollerine dikkat çekmek ve engelsiz toplum konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla üretilen Eylül Bebekler'in tanıtımı yapıldı. DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, projeyi ulusal ölçekte düşündüklerini ifade ederek, "Eylül Bebekler ile özel gereksinimi olan evlatlarımızın sıklıkla maruz kaldıkları akran reddini önlemeyi ve toplumda farkındalık oluşturmayı hedefliyoruz" diye konuştu

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin (DEÜ) özel gereksinimi olan bireylerin sosyal rollerine dikkat çekmek, engelsiz toplum konusunda farkındalık oluşturmak amacı ile ürettiği 'Eylül Bebekler'in tanıtımı 15 Temmuz Sağlık ve Sanat Yerleşkesi'nde gerçekleştirildi. Eylül Bebekler ile özel gereksinimi olan çocukların sıklıkla maruz kaldıkları akran reddini önlemek ve durumları hakkında bilgi edinilmesi amaçlanıyor. Ulusala yayılması planlanan proje ile işitme yetersizliği, fiziksel yetersizlik, görme yetersizliği, down sendromu, albinizm, marfan sendromu ve dwarfism sendromuna da dikkat çekilecek. Eylül Bebekler Lansman Toplantısı'nda basın mensuplarıyla bir araya gelen DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, proje ile ulusal düzeyde öncü bir girişim başlatmak istediklerini söyledi. Toplantıda ayrıca 29 yıldır İzmir'e ve ülkemize yüksek okul olarak hizmet veren; gelecek yıldan itibaren yoluna fakülte olarak devam edecek DEÜ Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi ile ilgili bilgiler de paylaşıldı.

ÜLKE GENELİNE YAYMAYI HEDEFLİYORUZ

Projenin tanıtım toplantısında konuşan DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, Dokuz Eylül Üniversitesi'nin engelsiz toplum ve üniversite anlayışına uygun olarak kamusal sorumluluklarını yerine getirmeye devam ettiğini belirterek, "Engellilik kavramına ilişkin yanlış fikirlerin önlenmesi ve ön yargıların küçük yaşta giderilmesi amacı ile temel eğitim düzeyinde yeni bir projeyi başlatmaya karar verdik. Böylece Eylül Bebek fikri ortaya çıktı. Eylül Bebekler ile özel gereksinimi olan evlatlarımızın özel gereksinimlerinden dolayı sıklıkla maruz kaldıkları akran reddini önlemeyi hedefliyoruz. Üniversitemizin ismi kurtuluş mücadelemizden geldiği ve bu engelleri aşmanın da ciddi bir gayret gerektirdiği için bebeklerimize 'Eylül' ismini verdik. Her bebeği, hocalarımızın gözetiminde mevcut engel durumunu tanımlayacak şekilde oluşturduk. Bu çalışmanın önemini de önümüzdeki süreçte

Milli Eğitim Bakanlığımız ile paylaşmayı; bu konuda ulusal düzeyde öncü bir girişimi ve işbirliğini başlatmayı arzuluyoruz. Bu kapsamda, bebeklerimizin öykü kitaplarını basmayı, bebeklerimizin ve kitapların Bakanlık okullarına gönderilmesini; proje kapsamına dahil olan okullardaki öğretmenlerimize etkileşimli kitap okuma uygulaması eğitiminin verilmesini; küçük yaşta öğrencilerin özel gereksinim durumlarına ilişkin farkındalıklarının artırılmasını hedefliyoruz" dedi. Rektör Hotar, DEÜ'nün konuyla her zaman ilgi fikrinin ve girişiminin olacağını belirtirken, basın mensuplarından gelen önerileri de dikkate alacaklarının altını çizdi.

DEÜ FİZİK TEDAVİ VE REHABİLİTASYON FAKÜLTESİ

Toplantıda ayrıca, kısa süre önce Cumhurbaşkanlığı Kararı ile fakülteye dönüştürülen DEÜ Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ile ilgili bilgiler de veren Rektör Hotar, "Ortaya çıkan ihtiyaçlar neticesinde yüksekokulumuzun fakülte olarak yoluna devam etmesi gerekiyordu. YÖK'e başvurumuzun ardından 19 Kasım 2021'de DEÜ Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi kuruldu. Fakültemiz bu alanda Türkiye'nin üçüncü, Ege Bölgesi'nin ise ilk Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi oldu. 600'e yakın öğrencimiz, 2 bine yakın mezunumuzla yıllardır ülkemizin her köşesinde vatandaşlarımıza hizmet veriyor, şifa dağıtıyoruz. Özellikle engelli bireylerimize yönelik de çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Seneye fakülte olarak hizmet verecek okulumuzun mekanda erişimde YÖK tarafından verilen Turuncu Bayrak Ödülü de bulunuyor. Yüksekokulumuzun fakülteye dönüşmesinde ve herhangi bir şey talep ettiğimizde her zaman bizlere destek olan çok kıymetli Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkürlerimizi iletiyoruz" diye konuştu.

Basın lansmanı, Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Özel 75. Yıl Eğitim Kurumları'ndan gelen minik öğrencilerin Eylül Bebekler ile tanıştırılması ile son buldu.

ENGELSİZ DEU KOORDİNATÖRLÜĞÜ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER

Kütüphane Hizmetleri Erişilebilir Eğitim Materyalleri

Engelli öğrencilerin bilgiye erişimini sağlamak amacıyla ihtiyaç tespiti yapılarak ders ve sınavlarda kullanılmak üzere araç-gereç desteği sağlanmaktadır.

1. Okuma Üniteleri Teknik Olanakları

Öğrencilerimizin, ders çalışma ve dersleri takip etme süreçlerinde ihtiyaç duydukları ders kaynaklarının erişilebilirliğini sağlamak amacıyla Tınaztepe Yerleşkesi'nde yer alan Prof. Dr. Fuat Sezgin Merkez Kütüphanesi ile Buca Eğitim Yerleşkesi'nde yer alan kütüphanemizde, engelli öğrencilerimizin ve tüm akademik birimlerimizin kullanıma sunulan Okuma Üniteleri oluşturulmuştur.

Okuma Ünitelerimizde kullanıma sunulan donanım ve yazılım araçları aşağıdadır:

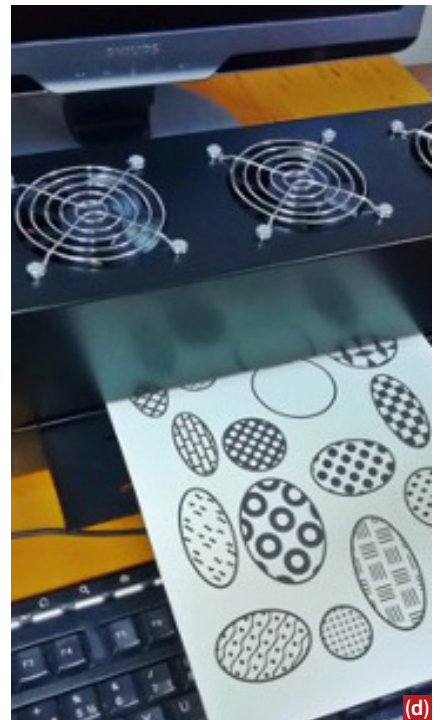

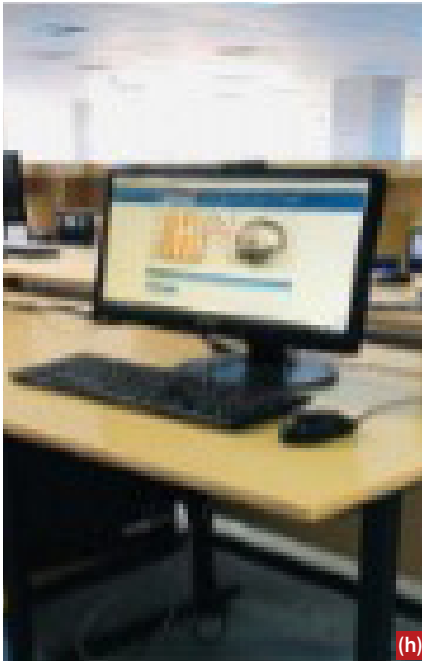
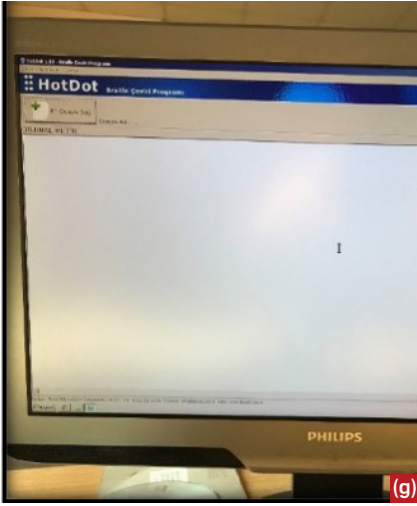
a) Kitap Okuyucu (Pearl Cihazı): Kitap okuyucu, openbook yazılımı destekli çalışmaktadır. Bu cihaz aracılığıyla görme engelli öğrencilerimizin talep etmesi durumunda, basılı ders kaynakları elektronik ortama aktarılabilir. Öğrencilerin gereksinimleri doğrultusunda tüm ders kaynakları erişilebilir elektronik doküman formatlarında (doc, docx, rtf, pdf, epub vb.) ve/veya dijital seslendirmesi yapılarak mp3 formatında sunulmaktadır. Kitap okuyucu cihaz ile az gören öğrenciler için ekrandaki yazılar büyütülebilmekte ve kontrast sağlanarak ekrandaki metinleri takip edebilmeleri sağlanmaktadır.

b) Kitap Tarayıcı: Elektronik ortama aktarılacak olan basılı ders kaynakları taranarak dijital ortama aktarılmakta ve OCR tarayıcı yazılımlarıyla desteklenerek görme yetersizliği olan öğrencilerin kullandığı ekran okuyucu ile uyumlu hale getirilebilmekte ve bu cihazla uyumlu hale gelen elektronik kaynaklar, IOS, Android gibi erişilebilirlik özelliği olan tüm cihazlarda sesli olarak dinlenebilmektedir.

c) Braille Yazıcı: Elektronik ortamda Braille alfabesine dönüştürülen dokümanların, IP print yazılımı aracılığıyla Braille çıktıları alınabilmektedir.

d) Kabartma Grafik Baskı Cihazı (Zyfuse): Öğretim yöntemlerini daha verimli hale getirmek ve ders materyallerindeki çeşitliliği arttırmak amacıyla görsel ders içeriklerinin kabartma baskılarının alınabildiği, dokunarak öğrenme ve kavramayı amaçlayan kabartma grafik resim baskı olanaklarımız da mevcuttur. Fotoğraf, resim, grafik tablo, şema, çizim, diyagram vb. elektronik ortamdaki görsel ders kaynaklarının kabartma baskıları, ders materyali olarak öğrencilerimize sunulmaktadır.

e) **Ekran Okuyucu (JAWS) Programı:** Görme engeli olan öğrencilerimiz ekran okuyucu destekli bilgisayarlarımızı kullanarak elektronik kaynak taraması ve araştırması yapabilmekte, bu kaynakları sesli olarak okuyabilmekte ve aynı zamanda özel kabartma ekranlarına (Braille display) da ekleyerek kaynak taramalarını ve kaynak okumalarını yapabilmektedirler.

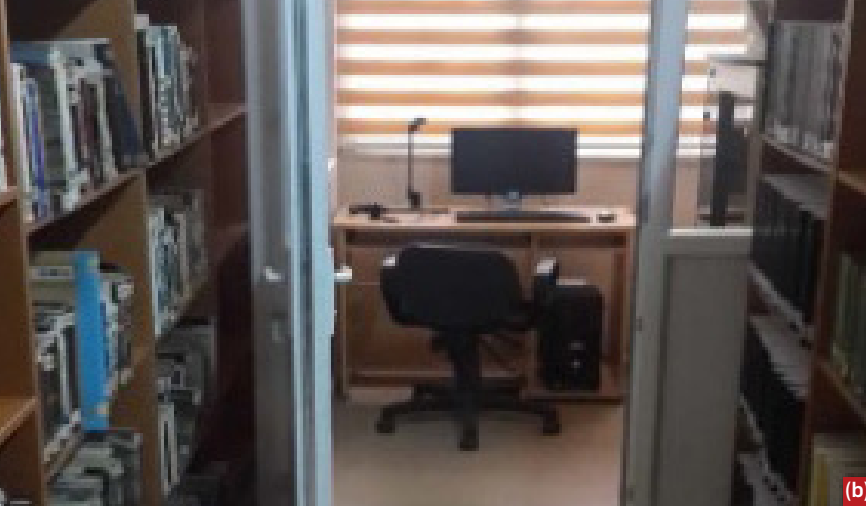
f) **Openbook Programı:** Bu yazılım, basılı ders kaynaklarını elektronik ortama aktarmaya yarayan kitap Okuyucu (Pearl Cihazı) ile birlikte çalışmaktadır.

g) **Braille Çeviri Programı (HotDot):** Bu yazılım, uyumlu Braille yazıcı cihazımız ile çalışabilmektedir. Elektronik ortamdaki dokümanları, Braille çeviri programı aracılığıyla elektronik kabartma formatına dönüştürerek çıktı alınabilmesine olanak sağlamaktadır.

g) **Braille Çeviri Programı (HotDot):** Bu yazılım, uyumlu Braille yazıcı cihazımız ile çalışabilmektedir. Elektronik ortamdaki dokümanları, Braille çeviri programı aracılığıyla elektronik kabartma formatına dönüştürerek çıktı alınabilmesine olanak sağlamaktadır.

i) **Prof. Dr. Fuat Sezgin Merkez Kütüphanesi Engelsiz Çalışma Odası:** Engelli öğrencilerimizin talep etmesi durumunda, erişilebilir bilgisayar destekli çalışma salonumuz mevcuttur.

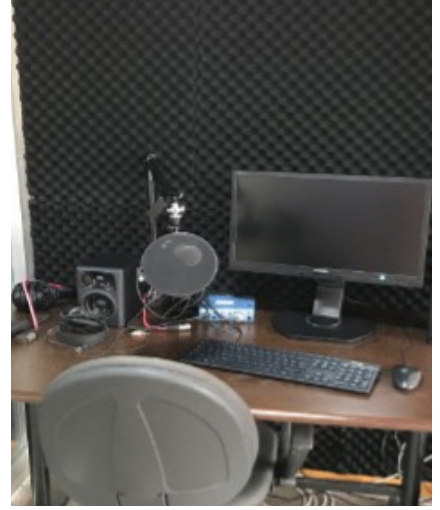
2. Seslendirme Ünitesi Teknik Altyapı Olanakları

Tınaztepe Yerleşkesi, Prof. Dr. Fuat Sezgin Merkez Kütüphanesi'nde görme engelli öğrencilerimizin ders çalışma kaynaklarını alternatif formatlarda sunmak amacıyla ders notları, kitaplar vb. materyallerin seslendirmesinin yapıldığı 2 adet profesyonel seslendirme ünitesi oluşturulmuştur. Özel yalıtımlı seslendirme kabinleri, seslendirme yazılımları (audio city), mikrofonlar ve bilgisayar donanımı ile gönüllülerce seslendirme yapılmakta olup, ayrıca "Kitabımın Sesi Ol" projesi kapsamında faaliyetlerine devam etmektedir.

4. Konferans Salonlarının Erişilebilirlik Teknik Altyapısı

a) **İndüksiyon Döngü Sistemi:** İşitme yetersizliği olan öğrencilerimizin ve tüm toplum bireylerinin eğitsel ve kültürel faaliyetlere erişilebilirliğini sağlamak amacıyla kütüphanemiz konferans salonunda İndüksiyon Döngü Sistemi kurulmuştur. İşitme cihazının, arka plan gürültüleri ve yankılanma gibi etkilerle yetersiz kaldığı durumlarda, kişinin sesleri arındırılmış olarak duymasını sağlayan bir sistemdir.

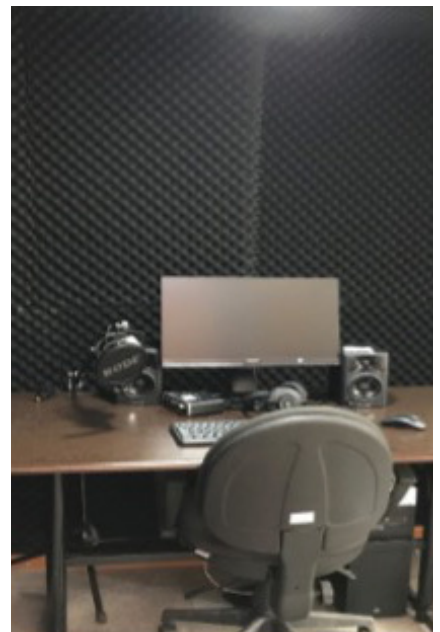
c) **Buca Eğitim Fakültesi:** Fakülte Kütüphanesine ve Bilgisayar Laboratuvarına ekran okuyucu yazılımlarla donatılmış bilgisayarlar bulunmaktadır. Buca Eğitim Fakültesi Kütüphanesi'nde ayrıca "Engelsiz Çalışma Odası" ve "Görme Engelli Okuma Ünitesi" bulunmaktadır. Okuma Ünitesi'nde basılı ders kaynakları öğrencilerimizin talep ve ihtiyaçları doğrultusunda dijital ortama taşınmaktadır. Erişilebilir formatlara aktarılan ders dokümanlarının sesli formatlarda mp3 olarak da sunulmaktadır.

Erişilebilir Ders Materyallerine İlişkin Faaliyetler

Ders kaynaklarının erişilebilir formatlarda sunulmasına yönelik farklı engel türleri ve farklı ihtiyaçlar doğrultusunda erişilebilir ders materyalleri hazırlanmaktadır.

1. Erişilebilir Dijital Ders Materyalleri
2. Erişilebilir Dijital Kütüphane Yayınları
3. Sesli Ders Materyali Uygulamaları
4. Braille Alfabe Kitap ve Ders Materyalleri
5. Kabartma Grafik Ders Materyalleri
6. Görsel Materyallerde Sesli Betimleme Uygulamaları

ERİŞİLEBİLİRLİK ÇALIŞMASI

Sosyo Kültürel Erişilebilirlik

Erişilebilirlik, ayrımcılığı kapsayan, son yıllarda insan hakları alan yazınında ve uluslararası örgütlerin çalışmalarında önemli bir yer edinmiştir. Doğal ve insan yapımı çevreye, bu çevrelerde verilen hizmetlere erişebilme ve katkıda bulunma hakkına sahip olmayı ifade eden erişilebilirlik, bu hakların kullanımında karşımıza önemli bir öge olarak çıkmaktadır.

Özel gereksinimli bireyler için erişilebilirlik, haklarını kullanmanın bir aracı olmasının yanı sıra, bağımsız yaşamının, toplumsal yaşamın her alanına katılabilmenin de ön koşuludur. Özel gereksinimli bireylerin başkalarından bağımsız bir yaşam devam ettirebilmeleri için sosyal çevrenin tüm diğer üyeleriyle eşit bir şekilde fiziksel çevreye, sosyal hayata, bilgiye ve eğitime erişimlerinin sağlanması gerekmektedir. Özel gereksinimli olmanın erişilebilirlik bağımsız bir hak olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle erişilebilirlik, Engelli Hakları Sözleşmesi'nde genel bir ilke olarak düzenlenmiştir.

Ayrımcılık, bazı temellere ve sebeplere bağlı olarak fark gözetme, dışlama, kısıtlama, tercih etme gibi tutum ve davranışlarla gerçekleştirilir. Bu tür eylemlerin gerçekleştirilmesi, sosyal hayatın kültürel, ekonomik, toplumsal vb. alanlarda insan hakları ve temel özgürlüklerin eşitlik temelinde tanınmasını engeller. Bu haklardan yararlanılmaması veya bu hakların kullanılması, bu hakları ortadan kaldıran, yoksun kılan, zarara veya tehlikeye uğratan sonuçlara yol açabilir. Bir başka deyişle, sosyal hayatta belli kişi ve grupların dışlanması, kısıtlanması, tercih edilmemesi, farklı davranılması, haklarının sadece bu nedenlerle kısıtlanması ayrımcılık sayılarak genellikle "eşitliğe aykırı

durumlar/sonuçlar" biçiminde tanımlanır. Belirtilen bu nedenlerden dolayı ayrımcılık, uluslararası insan hakları sözleşmelerinin neredeyse tamamında yasaklanan bir ilkedir. "Fırsat eşitliği", insan hakları düzeyinde ekonomik, sosyal ve kültürel haklarla ilgili olarak ayrımcılık yasağı ile beraber kullanılan bir kavramdır. Bu gruptaki hakların kullanılması ve gerçekleştirilmesi, ülkelerin ekonomik kaynakları ile insan kaynaklarını dengeli dağıtmasına bağlıdır. Özel gereksinimli bireyler açısından fırsat eşitliğinin sağlanması için çeşitli değişikliklere başvurulmaktadır. İnsan Hakları Komitesi'nin Genel Yorum 'unda belirttiği 'olumlu ayrımcılık', 'özel önlemler', 'olumlu eylem' gibi terimler, her alanda fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla bir araç olarak kullanılmaktadır. Olumlu eylem, özel gereksinimli bireylerin toplumda eşit haklara sahip olması ve sosyal yaşama tam katılmalarını sağlamak amacıyla yapısal dezavantajların azaltılması, çevresel engellerin ortadan kaldırılması ve uygun seçim şartlarının oluşturulması anlamına gelmektedir. Özel gereksinimli bireylerin diğer bireylerden farklı gereksinimlerinin karşılanması amacıyla alınan önlemler de, olumlu eylem kavramıyla ifade edilmektedir. Olumlu ayrımcılık, özel önlemlerin alınmasıyla özel gereksinimlilere ayrı haklar sunulmadığını, tipik gelişim gösteren bireylerin sahip olduğu hakları özel gereksinimli bireyler için kullanılabilir hale getirildiğini açıklamak amacıyla kullanılan bir kavramdır.

Bireyin yaşadığı topluma ve ortama uyum sağlaması olarak tanımlanan sosyal gelişim, bireyin bağımsızlaşma dönemine denk gelen yükseköğretim döneminde oldukça önemli bir kavramdır. Üniversite ortamına giren gençler kendilerini yeni bir sosyal çevre içinde bulmaktadır. Üniversite ortamı, farklı bir boyutta kişinin yeni bir sosyal çevrede ilişkilerini sürdürmesini gerektirmektedir. Bu nedenle yükseköğretim kurumları tarafından tüm öğrenciler için erişilebilir sosyal ve kültürel alanlar oluşturmak oldukça önemlidir. Bu bağlamda, özel gereksinimli üniversite öğrencilerinin sosyal ve kültürel faaliyetlere erişimi ve etkin katılımına yönelik bir dizi tedbir alınmaktadır.

Bu bölümde, sosyo-kültürel erişebilirlik konusunda üniversitelerde yapılması gereken ve üniversitemiz tarafından gerçekleştirilerek örnek teşkil eden durumlar belirtilmiştir:

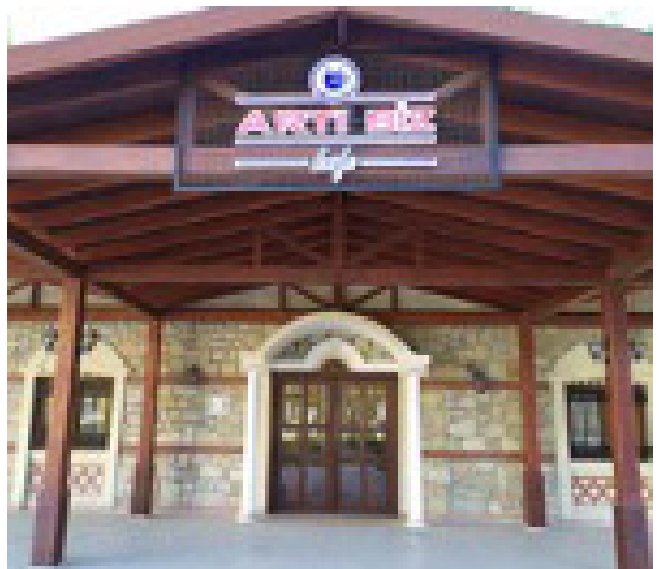
- Konferans, söyleşi, kültürel etkinlik gibi ders dışı etkinliklerde işaret dili tercümanı sağlanmalıdır.
- Eğitim-öğretim yılı içerisinde özel gereksinimli öğrencilere yönelik öğrencilerin ortak çalışma ve katılımı ile etkinlikler düzenlenmelidir.
- Derslerde ve ders dışı etkinliklerde kullanılan oda ve konferans salonlarında İndüksiyon Döngü Sistemi'ni sağlanmalıdır.
- Özel gereksinimli bireylerin sosyal hayata katılımını kolaylaştırmak için özel gereksinimli bireyler ile normal gelişim gösteren akranlarının bir araya geleceği ortamlar yaratılmalıdır. Bu doğrultuda üniversitemizde eğitim öğretim yılında özel gereksinimli bireylere duyarlık kazandırmayı sağlayacak olan Artı Biz Kafe faaliyete geçmiştir

• Üniversitemizde özel gereksinimli öğrencilerimizin sosyo-kültürel erişimini sağlamak amacıyla yapılan bu düzenlemeler Yüksek Öğretim Kurulu tarafından da takdir görmüştür. Her yıl Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından düzenlenen Engelsiz Üniversite Bayrak Ödülleri kapsamında Sosyo-Kültürel Faaliyetlere Erişim (Mavi Bayrak) kategorisinde Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mavi Bayrak adayı olmaya hak kazanmıştır.

KAYNAKLAR

Çağlar, S. (2012). Engellilerin erişebilirlik hakkı ve Türkiye'de erişebilirlikleri. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 61(2), 541-598.

Erdal, A. (2013). Barınma yerinin üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal gelişim ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin odak grup görüşmesi ile incelenmesi. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, (2), 173-178.

FARKINDALIK KÖŞESİ

Otizm spektrum bozukluğu;

Otizm spektrum bozukluğu gelişimsel dönemde ortaya çıkan sosyal etkileşim ve sözel ve sözel olmayan iletişimde sınırlılıklar ve sınırlı ve/veya tekrarlayıcı davranışlar ve/veya faaliyetler ile karakterize olan, yaşam boyu devam eden nörogelişimsel bir bozukluktur. Tanımında da vurgulandığı üzere, otizm spektrum bozukluğuna ilişkin belirtiler **Ruhsal Bozukluklar Tanı Ölçütleri Başvuru Kitabı**'nın 5. Baskısında iki temel başlık altında toplanmıştır. Bunlar:

İletişim ve sosyal etkileşimde sınırlılıklar	<ul style="list-style-type: none">• Göz kontağı kuramama,• Beden dili, jest ve mimikleri anlama ve kullanmada sınırlılıklar,• Karşılıklı konuşma başlatma ve sürdürmede sorunlar,• Sosyal bağlamlara uygun davranmada,• Arkadaşlık ilişkileri gibi sosyal etkileşim için önemli ilişkileri kurmada ve sürdürmede sorunlar
Sınırlı, tekrarlayıcı davranışlar/ilgi alanları	<ul style="list-style-type: none">• Bağlam dışı tekrarlayan ve takıntılı davranış ya da konuşmalar,• Rutinlere aşırı bağlılık, değişiklikler karşısında aşırı stres,• Sabit ilgi alanlarına sahip olma,• Belirli ses, ışık vb. uyarılara aşırı hassasiyet ya da tepkisizlik

Günümüzde yaklaşık olarak her 59 çocuktan biri otizm belirtileri göstermektedir. Erkeklerdeki yaygınlık oranı kız çocuklarına kıyasla daha fazladır. Tanılama 18. aydan itibaren yapılabilmektedir. Bu dönemde, otizm tanılması için dikkatlice gözlenmesi gereken davranışlar;

- İletişim için göz kontağı kurma,
- Yetişkin davranışlarının taklit edilmesi,
- Ortak dikkat amaçlı iletişimsel davranışlar ve
- Sembolik oyun oynama becerileri olarak sıralanabilir.

Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin iletişim ve sosyal etkileşim alanlarındaki sınırlılıklarının temelinde, normal gelişim gösteren çocukların söz öncesi dönemde kazanmaya başladıkları becerilerin bazılarındaki yetersizlikler olduğu düşünülmektedir. Bu becerilerden biri de ortak dikkattir. Bir uyarana iki ya da daha fazla bireyin eşzamanlı olarak odaklanması olarak tanımlanan ortak dikkat, erken dönemde, bebeklerin iletişim kurma amaçlı gerçekleştirdikleri ve ilerleyen gelişim evrelerinde iletişim ve dil becerilerinin gelişiminde önem arz eden becerilerden biridir. Otizm spektrum bozukluğu olan çocukların normal gelişim gösteren ve otizm dışında herhangi bir yetersizliğe sahip çocuklara kıyasla ortak dikkat alanında düşük performans sergileyebildiklerinden, ortak dikkat davranışları erken dönemde tanılama sürecinde gözlenmesi gereken önemli otizm belirtilerinden biridir.

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde zihin kuramı kaybı adı verilen sınırlılık alanı, bu tanıya sahip bireylerin iletişim ve sosyal etkileşim alanlarını etkileyen ve nihayetinde bir takım sosyal sorunlar yaşamalarına neden olabilen bir problemdir. Zihin kuramı kaybı, başka bireylerin davranışlarını anlayamamak, başkalarının niyetlerini tahmin edememek ve bu sebeplerden dolayı başkalarının davranışlarına uygun tepki verememek olarak açıklanabilir.

Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin diğer bir önemli karakteristik özelliği ise sınırlı tekrarlayıcı davranışlar ve/veya ilgi alanlarıdır. Ancak, otizm spektrum bozukluğu heterojen bir alan olduğundan, bu tür sınırlı, tekrarlayıcı davranışların çeşitlilik göstereceği ve bu davranışları sergileme derecelerinde farklılıklar olabileceği unutulmamalıdır.

Otizm Yaygınlık Oranı

• Otizm cinsiyet açısından ele alındığında; erkeklerde kızlara oranla daha sık görülmektedir.

• Sosyal statü, gelir durumu, eğitim düzeyi ile OSB arasında ilişki görülmemiştir.

• Erken müdahale ve bilimsel dayanaklı uygulamalar ile OSB belirtilerinin azaldığı ve tanının kaldırıldığını söyleyen çalışmalar artış göstermektedir.

• Önceki yıllarda OSB görülme sıklığı her 500 çocuktan 1'i iken son yıllarda yaklaşık 54 çocuktan 1'i şeklinde değişmiştir.

NÖRO-GELİŞİMSEL FARKLIKLARI OLAN BİREYLER İÇİN SOSYAL BECERİLER VE ZİHİN KURAMI BECERİLERİN ÖNEMİ

Zihin Kuramı, kendinin ve diğer insanların niyetleri, inançları, istekleri ve duyguları içeren, akli durumlarını saptama ve bu içsel deneyimlerin dışsal davranışlarla nasıl bir ilgisi olduğunu anlama yeteneğidir (Wellman ve diğ., 2001).

Günümüzde ise, zihin kuramı terimi çok daha geniş bir anlamda kullanılmakta ve insanları arzu, niyet ve duyguları olan zihinsel varlıklar olarak kavrama ve insanların davranış ve etkileşimlerini bu zihinsel durumlara göre açıklayıp yorumlayabilme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bu beceri ile birey, kendisinin ve diğer insanların istek, niyet, kanı gibi zihinsel durumlarını anlayabilmekte ve diğer kişilerin kendisinininkinden farklı bir zihne sahip olduğunu fark edebilmekte, karşımızdakinin neyi ne kadar bildiğini, bu durumda neler düşünebileceğini ve olası hareketlerinin neler olabileceğini tahmin edebilmekte, imaları şakaları anlayabilmekte, duyguları, jest ve mimikleri yorumlayabilmekte ve kullanabilmektedir (Astington ve Baird, 2005; Howlin, Baron-Cohen ve Hadwin, 1999; Korkmaz, 2003; Schneider, Schumann ve Sodian, 2005).

Beyin/nörolojik araştırmalar, zihin kuramı becerilerinin ilk belirtilerinin ortaya çıkmasını göz önünde bulundurarak- zihin kuramı gelişiminin bebeklikten itibaren gelişmeye başladığını göstermektedir (Gallagher, Frith, 2003).

Alan yazında yer alan araştırmalardaki genel kanı zihin kuramı becerilerinin yaşamın erken yıllarında ortaya çıkarak 3-4 yaşlarında gelişmeye başladığı ancak, karmaşık şekilde büyüyerek geliştiğidir (Apperly vd. 2011; Banerjee vd. 2011). Ayrıca, Zihin Kuramının ergenlik ve yetişkinlikte de gelişmeye devam ettiği düşünülmektedir (Hofmann ve diğ., 2016; Özen, 2011; Wang vd. 2016). Ancak nörogelişimsel farklılıkları olan otizm, öğrenme güçlüğü veya dikkat eksikliği hiperaktivite sorunları olan çocukların zihin kuramı gelişimlerinde gecikmeler veya yetersizlikler olabilmektedir.

Örneğin, DEHB' li bireylerin zihin kuramı performansının, otizmlilerden daha iyi düzeyde ama tipik gelişim gösteren çocuklardan daha yetersiz olduğu bazı çalışmalarda belirlenmiştir (Bora ve Pantelis, 2016).

Öğrenme güçlüğü olan çocuklarında, kendilerinin dışındaki kişilerin kendilerinden farklı bir zihne sahip olduğunu fark edebilme, kendisinin veya başkalarının niyet, inanç, istek ve bilgi gibi durumlarını anlayabilme, imayı anlama ve gaf yapmayı fark etme becerilerinin zekâ yaşları eşleştirilmiş normal gelişim gösteren akranlarına göre daha az geliştiği görülmektedir (Özen, 2011).

Otizmi olan bireylerin, duyguları anlama ve ifade etme, şakaları anlama, empati kurma, kandırmacaları, esprileri, eğretilmeleri (metafor) anlama gibi sosyal yaşamda büyük önem taşıyan zihin kuramı becerilerinde çeşitli derecelerde eksiklikler yaşadıklarını gösterdikleri belirlenmiştir (Baron-Cohen, 2001; Birch ve Bloom, 2007; Howlin, vd., 1999; Hale ve Tager-Flusberg, 2005).

Otizmliler, zihin kuramı becerilerindeki yetersizlikler nedeniyle akranlarıyla etkili bir iletişim gerçekleştirebilmek için örneğin, karşılıklı konuşma başlatma, konuşmayı devam ettirme, konuşmaya uygun konular bulma (Hale ve Tager-Flusberg, 2005), sosyal ifadeleri anlama, ilgileri, sevinçli veya başarıyı diğer kişilerle paylaşma konusunda sorun yaşamaktadır (Atwood, 2000). Ayrıca, grup oyunlarına katılmakta, karşılıklı arkadaşlık kurmakta, yeni ilişkiler başlatmakta ve başlattığı ilişkiyi sürdürmekte de sorunlar yaşamaktadır (Koegel ve diğ. 2001). Akranlarla iyi ilişkiler kuramamak, otizmliler çocukların akranları tarafından dışlanmalarına ve kendilerini yalnız hissetmelerine sebep olabilmektedir (Bauminger, Shulman ve Agam, 2003).

Özellikle kaynaştırma sürecinde olan otizmliler çocuklar, sosyal yetersizlikleri nedeniyle alay konusu olabilmekte, sözel sataşmaya ve dışlanmaya maruz kalabilmekte ve açık fiziksel şiddet gibi sorunlarla karşılaşabilmektedir (Schrupf, Crawford ve Bodine, 2007).

Benzer şekilde öğrenme güçlüğü ve dikkat eksikliği-hiperaktivite sorunları olan bireylerde karşısındaki kişinin duygularını, düşüncelerini/niyetini anlama sorunları nedeniyle sosyal yaşamda özellikle akran iletişiminde yaşamaktadır. Okulda öğretmenimiz "Susar mısınız?" dediğinde bunun bize seçenek sunan bir soru olmadığını bilir ve bizden susmamızı istediğini/ima ettiğini anlarız. Arkadaşlarımızla oyun oynarken aynı takımda olan arkadaşımızla jest ve mimiklerimizle anlaşırız. Başımız ve gözümüzün hareketiyle topu nereye doğru atmasını istediğimizi iletiriz.

Annemiz "Sanırım gözlerinyorulmuş, bilgisayarını kapatalım" dediğinde aslında bize "Yeterince oynadığımızı" söylediğini anlarız. Bunlar gibi sosyal iletişimde çok kullandığımız bu örtük ifadeler veya beden dili sözel olmayan mesajları anlama sorunları yaşayan bireylerin stres düzeyleri artmaktadır. Böyle durumlarda artan stresle başa çıkmak ve kendini rahatlatmak isteyen otizmliler bireylerin "sallanma, dolaşma" gibi stereotipik davranışları veya mırıldanma, bazı kelimeleri tekrarlama gibi vokalizasyonları ortaya çıkabilmektedir.

Öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği hiperaktivite ve otizm özellikleri olan çocukların bu sorunlarının giderilebilmesi için, eğitim programlarında sosyal beceri öğretimi içinde zihin kuramı becerilerinin öğretilmesinin yer alması önerilmektedir (Dixon, Tarbox ve Najdowski, 2009). Ayrıca, zihin kuramı eğitiminin, empatik anlayışta gelişmeler sağladığı, kişinin empatik yanıt verme yeteneğini geliştirmede etkin olduğu gösterilmiştir (Holopainen de Veld, Hoddenbach, Begeer, 2019). Dolayısıyla zihin okuma ile ilgili becerilerin öğretiminin bütünsel olarak ele alınması ve sosyal beceri çalışmalarının eğitim programlarında yerini alması gerektiği unutulmamalıdır.

Psikolog Doç. Dr. Alev Girli

İÇİMİZDEN BİRİYLE SOHBET

Merhabalar, Bize kendinizi tanıtır mısınız? Cem Vardarcı kimdir?

1989 da İzmir'de doğdum, ailemin ikinci çocuğuyum. Karma aşının yan etkisi ile bana 4 yaşında otizm teşhisi konuldu, yurt dışındaki klinikte ve Amerika'da terapi aldım. 11 yaşında iyileşmiş tanısı aldım. Akranlarımla okullara gidebildim. Yüzme, futbol, basketbol, tenis, at binme, seramik, resim, bilgisayar gibi pek çok faaliyette bulundum en etkin olanı ablam sayesinde müzik yeteneğimin fark edilmesidir. Müziği o kadar benimsedim ki, Lise ve Üniversitede müzik okudum. Ama aslında müzik içimden gelir. İşittiğimi notaya gerek olmadan çalabilirim. 9 enstrüman ile ilgilendim. Ablam ve ailem ile 24 ülkeye gittim. Müdirem Makbule Taşkın ve okul arkadaşlarımla Türkiye'de çok önemli yerlere gittim. İlk Belediye Personeli oldum.

İlk Liseye gidebilen otizimli, ilk otizimli Üniversite Mezunu oldum, İngilizce bölümünü başarıyla geçtim, pek çok ilkleri başardım, kendime örnek olarak babamın vaz geçmezliği, anneannemin kararlılığı, ablam ve eniştemin post modernliğini, annemin hayata meydan okumasını aldım. Hocalarıma minnettarım, yanımda duran beni koşulsuz destekleyen arkadaşlarıma benden vazgeçmeyen insanlara çok saygı duyuyorum, sürekli kendimi geliştirirken diğer insanlara da yol gösteriyorum. On binlerce otizimli ile hayat hikâyemi paylaştım. Boşuna yaşamamışım diyorum. Medyada sürekli haberlerim çıktı Hatta İngiltere Birmingham Aston Üniversitesindeki SII sempozyumun da haberim yapıldı 23 ülkeye gönderildi, bunu Gülelgül Uslu Yeni Asır'da paylaştı. Temple Grandin bana ödül verdi, JCI dan Türkiye'nin en başarılı Genci ödülü aldım. Urla Doğal Sofra üyesi olarak VourlaMag dergisinde Kuzu Etlî Şevket'i Bostan yemeğim yayınlandı, şimdi tekne ile ilgileniyorum, master yapıp, gelişip daha iyi örnek olmak istiyorum.

Özel gereksinim durumunuzun eğitim ve sosyal hayatınızda sizi bugüne kadar olumlu veya olumsuz nasıl etkilediğini bize kısaca anlatır mısınız?

Özel gereksinimli olduğum için bazı okullara kabul edilmemek çok üzücü idi. Örneğin ÜBAGSL de 2 sınavı da kazandığım halde liseye alınmamak istenmem ve sadece bir öğretmenin Bülent Öztürk'ün benim yanımda durma cesareti ile kabullenilmem, Ege Üniversitesinde bir yöneticinin 'Ben Amerika'da otizmlilerle çalıştım ama sen hiç otizmlie de benzemiyorsun biz okula otizmlie almayız zaten gözleri görmeyen öğrenciyi de çıkartacağız bunlar devletin sırtına yük dediği zaman dışarı çıktığımda Ege Üniversitesinde hiç istemediğim halde "Şimdi hırs yapacağım ve bu okulu kazanacağım" demiştim. Eğitimde feda edilecek insan olmamalı. Oysa Yaşar Üniversitesinin o zamanki Rektörü Murat Barkan okullarında okumak istediğimi işitince "Burası bir yuva biz kimleri okutmadık ki, tabii ki sen de burada okuyabilirsin" dediği zaman dünyalar benim olmuştu. Aykut Yafe o zaman 9 Eylül Üniversitesi Konservatuvarı başkanı iken benim de sınavı kazanırsam konservatuarda okunabileceğimi söyleyerek beni çok mutlu etmişti.

Eğitim hayatınız süresince özel eğitim hizmetlerinden yararlandınız mı? Yararlandıysanız, bunlar nelerdi ve sizin hayatınızı nasıl etkiledi?

Ben Karma aşının yan tesiri ile otizimli olmuşum doğru özel eğitim ile tanışana kadar adeta bulanık sularda yaşamışım ve annem, babam, ablam, anneannem ve yüreği sevgi dolu insanlar ile en güzel hediye olan hayata sınırsız sarıldım. Özel eğitimde Hüseyin ve Mine Uzbay, Alev Girli, Marry Bolles, Ziva ve Moran Rom ile sorunlarımın üstesinden gelebildim.

Müzik kariyerinize nasıl başladığınızı ve nasıl bir yol izlediğinizi bize kısaca anlatır mısınız?

Müzik içimden gelir. Bir gün ablam Gülser Vardarcı Kaçar okuldan eve geldiğinde yüksek sesle dinlediği Santana'nın 'Put your lights on' şarkısına yerde oturup kaşıkla doğru tempo tutmamı fark edince o güne kadar yaptığım tenis, at binme, yüzme, go cart, seramik, koşu gibi etkinliklerime bateri kursundaki müziğimi de ekledi ve hayatımın en etkin dönüm noktası oldu.

Hangi enstrümanları çalıyorsunuz. Çalarken en keyif aldığınız enstrüman hangisi ?

Çaldığım enstrümanlar Bateria vurmalı sazlar, piyano, gitar, bağlama, ud, keman. Aslında kontrbas da çalmak istemişim ama taşımak zor diye vazgeçtim. Hem piyano hem de keman çalmak çok zevkli oluyor

Kariyerinizde özel gereksinim durumunuzun sizi olumlu veya olumsuz nasıl etkilediğini ve olumsuz durumlarla nasıl başa çıktığınızı anlatır mısınız?

Yelda Nihan'ın kurduğu senfoni orkestrası UGSO'da ilk defa engelli bir sanatçıya yer vermek istemişler ve araştırıp beni seçmişler. Maestro Serdar Yalçın benim için bir eserde düzenleme yaparak piyano da solist olmamı sağladı ve böylece 80 genç müzisyen arkadaşım oldu. Şef Serdar Yalçın bu durumun dünyada bir ilk olduğunu söyledi ve Andante dergisi müjdeledi ve müzik eleştirmeni değerli Serhan Yediğ de röportajımı yaptı.

Katılım sağladığınız konser ve etkinlikleri anlatır mısınız?

Ben otizmden çıktıktan sonra başta Altinyunus olmak üzere sürekli etkinliklerde yer aldım. Pek çoğunu 'Otizm farkındalığı yaratmak' adına yaptım ama özgeçmişimde de anlattığım gibi önemli işler başardım.UGSO ile verilen konserde solist olarak müzik tarihine geçtim, bunu müzik eleştirmeni Serhan Yediğ ve Andante Dergisi Maestro Serdar Yalçın'ın değerlendirmesi ile yazdı. Fahir Atakoğlu ile AASSM Rotary Etkinliğinde piyano çaldım üstelik provasız. Devlet Sanatçısı Tuncay Yılmaz ile yine AASSM de duo Keman çaldım. Aytül Büyüksaraç Hocama Keman ve piyano ile eşlik ettim. İzmir Kent Orkestrasında keman çaldım, Haluk Levent ile bateri çaldım, Zeytin Sanat ile ESBAŞ ta bateri çaldım, Bursa Peryön etkinliğinde ud çaldım, Kalder de yine ud çaldım, İstanbul Koç Üniversitesi Hastanesinde ve Antalya'da piyano çaldım, Kıbrıs UKÜ üniversitesinde keman ve piyano çaldım İstanbul Yunus Emre Sanat Merkezinde Kenan çaldım, Gazanfer Ülkü Sanat Merkezinde piyano Kenan çaldım ve daha pek çok etkinlikte konuşma yaptım.

Müzik ve eğitim hayatınızdaki başarılar nelerdir? Kazandığınız bir ödül var mı?

Müzik alanımdaki en büyük başarımlarım bir orkestrada çalabilmektir. Orkestrada enstrüman çalabilmek otizm terapisinin nirvanasıdır çünkü bireyselliği bırakıp bütünün parçası olup bütün ile birlikte hareket etmek, otizmin bittiğinin göstergesidir. Lisede ve üniversitede korolarda şarkı söyleyerek arkadaşlarıma uyum sağladım, bence esas başarı dışlanmamaktır. Pek çok ödül aldım.

Bugüne kadar birçok başarınız oldu. Bu başarılarınız size yaşattığı duygulardan ve bundan sonraki hedefinizden biraz bahsedebilir misiniz?

Ben JCI derneğinden ödül aldığımın ertesi günü uçakla İzmir'e dönüp Prep School olan İngilizce hazırlık sınıfında arkadaşlarımla birlikte dersime girdim ve sanki bir gece önce o Oscar törenine benzeyen muhteşem bir ödül töreni yaşamamışım gibi hemen sade bir öğrenci oldum. Ödüller benim daha hevesle çalışmam için özendirici güç oluyor. Amerika'dan bir ödül geldiğinde de Rektör Hocam "Cem , yoksa benden daha mı fazla meşhur oluyorsun?" dediğinde

onun gözüne girebildiğim için içim ermişti. Hedeflerin nedir diye sorduklarında pandemiden sonra 3. kuşak olarak aile şirketimizde yarı zamanlı çalışıyorum, maalesef müzik yapamıyorum çünkü her iki orkestram da kapalı (Muhasebe, İngilizce ve iş yönetimi dersleri alacağım. Bağımsızlık becerileri için yemek yapmaya başladım ve olmazsa olmaz müziği öğrenmeyi sürdüreceğim. Terapistim Ziva Rom hala ehliyet almadığım için bana çok kızıyor ve yakında başvuru yapacağız. Sosyal hayatta daha aktif olmam için güzel İzmir'imizin iyi yürekli insanları bana yollar açmaya devam ediyorlar. Alsancak'ı güzelleştirme derneği, Alsancak Rotaract, Urla Kent Konseyi, Urla Doğal Sofra üyeleri, Urla Rotary, İTK mezunlar Derneği, Tenis Kulüp üyeleri, Mozart Akademi beni bağlarına basmış durumdadır. Okullarda sadece bilgi edinilmez kıymetli arkadaşlıklar da ancak okullarda kurulur. Tüm arkadaşlarım bana çok sevgiyle yaklaşarak destek oluyorlar, pandemi öncesi sinema , tiyatro cafe, spor, bowling, düşün, dans gibi pek çok faaliyeti arkadaşlarımla beraber yapıyordum , bence eğitim, iletişim, çalışma ve eğlence hep birlikte olursa hayat güzelleşiyor.

Müzik hayatınızda veya özel yaşamınızda unutamadığınız bir anınız var mı?

Beni en çok mutlu eden şeylerden biri hikâyemin yer aldığı kitap yayınlandı. Ablam Psikolog Gülser Vardarcı Kaçar'ın doktora tez danışmanı Dokuz Eylül Üniversitesi değerli hocası Özel Eğitim Bölüm Başkanı Prof. Dr. S.Sunay Yıldırım Doğru'nun 9. bölüm de hikâyemi yazdığı 'Yaşam Boyu Kariyer' kitabı basıldı. Yeğenlerimin doğumları beni çok derinden etkiledi onlara iyi örnek olmalıyım. Anılarım o kadar fazla ki... Müdürem Makbule Taşkın ile yaptığımız okul gezilerinde Anıt Kabir defterine yazmak beni derinden etkiledi. Ben Ailem ile 24 ülke ve sayısız şehre gezmeğe gittim en çok Kahire'deki mumyalar beni etkiledi. Anneannemin olmamı istediği gibi biri olmaya çalışıyorum. Babama, Selim Enişteme ve arkadaşım Kemal Aksoy'a özenirim.

Özel gereksinimi olan bireylere ve ailelerine tavsiyeleriniz nelerdir?

Öğretmen çok önemli. Gelişmek için çok ama çok çabalamak gerekiyor. Vazgeçmeyin. Allah yardım etsin.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ? Otizm ile İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar

• **Aşılar otizme neden olur.** Halk arasında aşıların otizme neden olabileceğine dair söylentiler olsa dahi alan yazında aşı-otizm ilişkisini gösteren bir kanıt bulunmamaktadır (Hviid, Hansen, Frisch, Melbye & Mumps, 2019; Plotkin, Gerber & Offit, 2009; DeStefano, 2007).

• **Otizmliler üstün zekâlıdır.** Bu sanrının aksine, otizm spektrum bozukluğu tanımlı bireylerin çok az bir bölümü üstün zekalı/yeteneklidir. Otizmlilerde farklı düzeylerde zeka geriliği görülebilir (Crespi, 2016).

• **Otizm teşhisi 3 yaşından önce konulamaz.** Bebeklik döneminin ilk aylarından itibaren otistik bozuklukların belirtileri görülebilmesine rağmen; ailelerin otizm hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması ve belirtilerini bilmemesi nedeniyle otizm tanısı erken dönemde fark edilmeyebilmektedir. Aslında 18. Aydan itibaren otizm riskleri belirlenebilir (Moore & Goodson, 2003; Fernell, Eriksson & Gillberg, 2013).

• **Otizmliler çocukların anneleri yakınlıktan yoksun soğuk bireylerdir.** Anne mizacının otizmi etkileyen faktörlerden biri olduğunu destekleyen bir veri bulunmamaktadır (Riany, Cuskelly & Meredith, 2016; Oppenheim, Dolev, Koren-Karie, Sher-Censor, Yirmiya & Salomon, 2007).

• **Dış görünüşleri birbirine benzerdir.** Otizmlilerde görünüşleri normalden farklılaşmaz ve ailelerinden aldıkları genetik özellikler doğrultusunda farklı görünüşlere sahiptir.

• **Otizmliler konuşamazlar.** Otizmlilerde konuşma becerileri değişkenlik göstermektedir. Bazıları kendilerini rahat ifade edecek dil becerilerine sahiptir (Boucher, 2003).

• **İlaç yardımı ile otizm belirtileri yok edilebilir.** Otizm ilaç ile değil erken müdahale ile tedavi edilebilir ancak yok edilemez (Bölte, 2014).

• **Otizm, bağırsak florasında bazı bakterilerin bulunmamasından kaynaklanır.** Otizmlilerde bağırsaklarında bulunan bakteri kültüründe eksiklikler bulunabilir bunun sebebi otistik bireylerin tatlara karşı hassasiyetleri ve bazı katı gıdaları tüketmemeleridir (Smith, Farnworth, Wright & Allgar, 2009).

• **Otizm bir hastalıktır.** Otizm spektrum bozukluğu yaşam boyu süren kişinin çevresiyle olan iletişimi kısıtlayan gelişimsel bir bozukluktur (Speaks, 2011).

• **Otizm çeşitli diyetler ile iyileştirilebilir.** Diyetler çeşitli besin toleranslarına iyi gelebilir ancak tek başına otizm tedavisi olarak kullanılamaz (Jyonouchi, 2009).

• **Otizmliler erken yaşta vefat ederler.** Otizmlilerde herhangi bir ek sağlık sorunu yaşamaz iseler normal bir ömür süresi geçirirler.

• **Dönen nesnelere bakan çocuklar otizmlidir.** Tekrarlayan davranışlara ilgi duymak otizm olduğunun kesin bir göstergesi değildir.

• **Otizm bulaşıcıdır.** Otizm bakteri veya virüs temelli bulaşıcı bir hastalık değildir.

• **Çocuklarda aşırı televizyon izlenmesi otizme sebep olur.** Otizm genetik ve çevresel temelli bir gelişimsel geriliktir. Tek başına televizyon izlemeyi bir sebep olarak gösteremeyiz (Gernsbacher, Dawson & Hill Goldsmith, 2005).

• **Otizmliler bireylerin hepsi çok başarılı olur.** Otizmlilerde bireylerin geneli günlük yaşam ve öz bakım becerileri için desteğe ihtiyaç duymaktadır (Scheuffgen, Happeè, Anderson & Frith, 2000).

• **Otizm bir davranış biçimidir, huydur.** Otistik özellikler bireylerin bilerek yaptığı veya kullandığı mizaç öğeleri değildir (Gernsbacher, Dawson & Hill Goldsmith, 2005).

Kaynakça

Boucher, J. (2003, November). Language development in autism. In International Congress Series (Vol. 1254, pp. 247-253). Elsevier.

Bölte, S. (2014). Is autism curable?. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 56(10), 927-931.

Crespi, B. J. (2016). Autism as a disorder of high intelligence. *Frontiers in neuroscience*, 10, 300.

DeStefano, F. (2007). Vaccines and autism: evidence does not support a causal association. *Clinical Pharmacology & Therapeutics*, 82(6), 756-759.

Fernell, E., Eriksson, M. A., & Gillberg, C. (2013). Early diagnosis of autism and impact on prognosis: a narrative review. *Clinical epidemiology*, 5, 33.

Gernsbacher, M. A., Dawson, M., & Hill Goldsmith, H. (2005). Three reasons not to believe in an autism epidemic. *Current directions in psychological science*, 14(2), 55-58.

Hviid, A., Hansen, J. V., Frisch, M., Melbye, M., & Mumps, R. V. (2019). Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak Aşısı ve Otizm.

Jyonouchi, H. (2009). Food allergy and autism spectrum disorders: is there a link?. *Current allergy and asthma reports*, 9(3), 194-201

Moore, V., & Goodson, S. (2003). How well does early diagnosis of autism stand the test of time? Follow-up study of children assessed for autism at age 2 and development of an early diagnostic service. *Autism*, 7(1), 47-63;

Oppenheim, D. A. V. I. D., Dolev, S., Koren-Karie, N. I. N. A., Sher-Censor, E. F. R. A. T., Yirmiya, N. U. R. I. T., & Salomon, S. (2007). Parental resolution of the child's diagnosis and the parent-child relationship. *Attachment theory in clinical work with children: bridging the gap between research and practice*. New York: Guilford, 109-36.

Plotkin, S., Gerber, J. S., & Offit, P. A. (2009). Vaccines and autism: a tale of shifting hypotheses. *Clinical Infectious Diseases*, 48(4), 456-461.

Riany, Y. E., Cuskelly, M., & Meredith, P. (2016). Cultural beliefs about autism in Indonesia. *International Journal of Disability, Development and Education*, 63(6), 623-640.

Scheuffgen, K., Happeè, F., Anderson, M., & Frith, U. (2000). High "intelligence," low "IQ"? Speed of processing and measured IQ in children with autism. *Development and psychopathology*, 12(1), 83-90.

Smith, R. A., Farnworth, H., Wright, B., & Allgar, V. (2009). Are there more bowel symptoms in children with autism compared to normal children and children with other developmental and neurological disorders? A case control study. *Autism*, 13(4), 343-355.

Speaks, A. (2011). What is autism. Retrieved on November, 17, 2011.

KAREKODLARDA BULUŞALIM

Otizm Farkındalık Videosu

Dünya Otizm Farkındalık Günü etkinliğinde gerçekleştirilen; @EngelsizDEU, @bucaegitimdeu ve @deugsfofficial işbirliğiyle hazırlanan; Otizm Farkındalık Kamu Spotu

HER KAREKOD BİR
FARKINDALIK

OTİZM FARKINDALIK SPOTU

ENGELİ OLANLARIN YASAL HAKLARI

Otizimli Bireylerin Eğitim Hakkı ***(Mevzuat- Uluslararası Mevzuat)***

• İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 26'ncı maddesine göre " Herkes eğitim hakkına sahiptir."

• Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin eğitim hakkı başlıklı 13'üncü maddesine göre "Bu sözleşmeye taraf devletler, herkese eğitim hakkı tanır."

• Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 23'üncü maddesine göre "Taraf devletler, zihinsel ya da bedensel engelli çocukların saygınlıklarını güvence altına alan, özgüvenlerini geliştiren ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar altında eksiksiz bir yaşama sahip olmalarını kabul ederler." Sözleşme'nin 28'inci maddesine göre "Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler."

• Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin "Engelli Çocuklar" başlıklı 7'nci maddesi şöyledir:

"(1) Taraf Devletler, engelli çocukların diğer çocuklarla eşit bir şekilde tüm insan temel hak ve özgürlüklerinden tam olarak yararlanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır.

(2) Engelli çocuklarla ilgili tüm eylemlerde çocuğun en çıkarının gözetilmesine öncelik verir."

• Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin "Eğitim" başlıklı 24'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkanı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir:

(a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi;

(b) Engellilerin; kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması;

(c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılmalarının sağlanması.

2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar:

(a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır;

(b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir;

(c) Bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalıdır;

(d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalıdır;

(e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır.

3. Taraf Devletler engellilerin toplumun eşit üyeleri olarak eğitime tam ve eşit katılımlarını kolaylaştırmak için yaşamı ve sosyal gelişim becerilerini öğrenmelerini sağlar. Taraf Devletler bu amaçla aşağıda belirtilen tedbirleri alır:

(a) Braille ve diğer biçimlerdeki yazıların okunmasının öğrenilmesi, beden dilinin ve alternatif iletişim araçları ve biçimleri ile yeni çevreye alışma ve bu çevrede hareket etme becerilerinin öğrenilmesi, akran desteği ve rehberlik hizmetlerinin kolaylaştırılması;[...]

(4) Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçmesini sağlamak için, engelli olanlar dahil olmak üzere, işaret dilini ve Braille alfabesini bilen 18 öğretmenlerin işe alınması ve eğitimin her düzeyinde çalışan uzmanların ve personelin eğitimi için uygun tedbirleri alır. Söz konusu eğitim engelliliğe ilişkin bilincin artırılmasını, alternatif iletişim araç ve biçimleri ile destekleyici eğitim tekniklerinin ve materyallerinin kullanılmasını içermelidir."

• Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 1 No'lu Protokolünde yer alan "Eğitim Hakkı" başlıklı 2'inci maddesine göre "Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz."

TÜRKİYE'DE OTİZMLİ BİREYLERİN EĞİTİM HAKKI

Otizm spektrum bozukluğu (OSB); birçok bozukluğu aynı anda içerebilen engel grupları arasında genel bir tanı grubu olup okul öncesi döneminde başlayarak sosyal etkileşim, dil ve iletişim gelişimi ve temel davranış alanlarının bir veya bir kaçında meydana gelebilen gelişim gecikmeleridir. Ülkemizde 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunu kapsamında "Eğitim ve öğretim" başlığının 15. maddesi kapsamında engellilerin eğitim hakkı olduğunu tanıyarak eğitim hizmetlerinden eşit bir şekilde faydalanması sağlanmıştır.

Bahsi geçen 15. maddeye göre "Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır. Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir."

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de Otizm'li bireylerin bağımsız bir şekilde toplumsal hayata katılımında yaşadıkları engeller bulunmaktadır. Dolayısıyla ülkemizde Otizm'li bireylerin başta özel eğitim olmak üzere, sağlık sektörü, meslekî eğitim, istihdam olanaklarından yararlanması amacıyla birtakım politika tedbirlerinin geliştirilmesi ve uygulanması gerek ve önem arz etmektedir.

Otizmli olan bireylerin otizmli olmayan diğer bireylerin olanaklarından yararlanmak amacıyla 6 öncelikli çalışma alanı belirlenmiştir.

Bu alanlar:

1. Farkındalık çalışmalarının başlatılması ve kurumlar arası iş birliklerinin geliştirilmesi
2. Erken tanı, tedavi ve müdahale zincirinin kurulması ve düzenli bir biçimde takibi
3. Ailelere yönelik aile destek hizmetlerin geliştirilmesi ve uygulanması
4. Eğitsel değerlendirme, özel eğitim, destek eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinin geliştirilme çalışmaları
5. Bireylerin istihdam süreçlerine katkı sağlama ve çalışma hayatına katılımını artırma
6. Sosyal hizmet, sosyal yardım ve toplumsal yaşama katılımın sağlanması

Ayrıca Otizmli çocukların eğitimine ilişkin esaslar anayasamızın 42. maddesi 'Hiçbir birey eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz' başlığı, 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile ve 2018 yılında tekrardan yayınlanan "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği" mevzuatı ile belirlenmiştir

Otizmli ve diğer özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin okullara ve kurumlara erişimi ve kurumlardan destek görebilmesi ise "Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin okullara ve kurumlara erişiminin ücretsiz sağlanması projesi" yer alan "Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması Hakkında Uygulama Esasları" kapsamında yürütülmekte olup, özel eğitim öğrencileri Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan özel eğitim kurumlarından yararlanmaktadırlar.

Meslek edinme sürecinde Otizmli bireyler Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) e bağlı olan zihinsel engellilere yönelik meslekî eğitim merkezleri, iş eğitim merkezleri ve yetişkin zihinsel engelliler iş eğitim merkezlerinden meslekî eğitim alabilmektedirler. Üniversite aşamasına gelmiş OSB'li öğrenciler ise 20.06.2006 tarihli ve 26200 sayılı resmi gazetede yayınlanan "Yükseköğretim yayımlanan Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği" çerçevesinde üniversite hayatları boyunca destek alabilirler. Bu yönetmelik kapsamında üniversitelerde öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırmak için gerekli tedbirleri almak ve bu yönde düzenlemeler yapmak üzere "Engelliler Danışma ve Koordinasyon Birimi" oluşturulması sağlanmıştır. Ayrıca Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezince (ÖSYM) kurumunca, üniversite giriş sınavlarında özel düzenlemeler yapılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Derneği-ESHID, E. H. İ. İ. (2011). Türkiye'de Engellilere Yönelik Ayrımcılık ve Hak İhtalleri.
- YAZICI, D. N., & AKMAN, B. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin otizmli çocukların kaynaştırılması hakkındaki düşüncelerinin incelenmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 19(1), 105-128.
- Mukaddes, N. M. (2014). Otizm spektrum bozuklukları. İstanbul. Nobel Tıp Kitabevleri.
- Aile, T. C., & Bakanlığı, S. P. (2014). Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Motor Fonksiyonel Problemi Olan Çocuklar Aile Rehberi. Ankara, 97-122.

2020-2021 AKADEMİK YILI - YÜKSEKÖĞRETİM KURULU ENGELSİZ ÜNİVERSİTE BAYRAK ÖDÜLLERİ

Mekânda Erişilebilirlik (Turuncu Bayrak)

2020-2021
eğitim-öğretim
döneminde
Üniversitemiz
Mekânda
Erişilebilirlik
kategorisinde
Prof. Dr. Fuat
SEZGİN Merkez
Kütüphanesi
bayrak ödülünü
almaya hak
kazanmıştır.

Eğitimde Erişilebilirlik (Yeşil Bayrak)

2020-2021
eğitim-öğretim
döneminde
Üniversitemiz
Eğitimde
Erişilebilirlik
kategorisinde
İktisadi ve İdari
Bilimler Fakültesi
bayrak ödülünü
almaya hak
kazanmıştır.

DEÜ, ENGELSİZ ÖDÜL GURURUNU MENSUPLARIYLA PAYLAŞTI

Yükseköğretim Kurulunca düzenlenen “2022 Engelsiz Üniversiteler Ödülleri”nden 11 bayrak ve 7 nişanla dönen Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) elde ettiği başarıyı mensuplarıyla kutladı. DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, eğitimde fırsat eşitliğine inanan ve özel gereksinimli bireylere yönelik akademik sorumluluklarını titizlikle yerine getiren mensuplarıyla her zaman gurur duyduklarını dile getirdi.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından düzenlenen 2022 Engelsiz Üniversiteler Ödülleri'nden 11 bayrak ve 7 nişanla dönen Dokuz Eylül Üniversitesi, elde ettiği başarıyı ve yaşanan büyük gururu mensuplarıyla kutladı. DEÜ'nün özel gereksinimi olan bireylere yönelik hizmet ağını genişletmek amacıyla Buca Eğitim Fakültesinde hizmete aldığı ArtıBiz Kafe'de gerçekleştirilen etkinlikte, bayrak ve nişan ile ödüllendirilen birim ve programlara teşekkür belgeleri verildi. DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, Buca Kaymakamı Mahmut Nedim Tunçer, Buca İlçe Sağlık Müdürü Murat Köksal ve üniversite mensuplarının katılımıyla gerçekleştirilen törende Dokuz Eylül Üniversitesi'nin engelleri aşma yolundaki özverili çalışmalarına dikkat çekildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin eğitimde fırsat eşitliğine inanan ve özel gereksinimli bireylere yönelik akademik sorumluluklarını titizlikle yerine getiren mensuplarıyla her zaman gurur duyduklarını dile getiren DEÜ Rektörü Prof. Dr. Nükhet Hotar, “Marifet iltifata tabidir derler. Bu ödüllerin alınmasında hepimizin emeği var ve bunun haklı gururunu birlikte yaşıyoruz. Yükseköğretim Kurulu'nda 2022 Engelsiz Üniversiteler Ödüllerimizi alırken YÖK Başkanımız Sn. Erol Özvar'a şunu söyledim. Üniversitemizde 2 bin 100 özel gereksinime ihtiyaç duyan öğrencimiz var. Bu arkadaşlarımızın yaklaşık 400 tanesinin yüzde 40 ve üzeri engeli bulunuyor. 60 bini aşkın öğrencimiz var. Bizim buradaki bütün çabamız 2 bin 100 öğrencimizin 60 bin öğrencimizle eşit şartlarda eğitim görmesini sağlamak” diye konuştu.

KALPLERDEKİ ENGELİ KALDIRDIK

2005'te yürürlüğe giren ilk Engelliler Kanunu, 2010 yılındaki Anayasa değişiklikleri ve daha sonra bunları takip eden çalışmalarla bu alanda çok ileri bir mevzuata sahip olduğunu belirten Rektör Hotar, “Bu mevzuatları uygulamaya geçirmek inanmakla, kalplerdeki engeli kaldırmakla mümkün oluyor.

Biz de üniversite olarak bu konuda çok yol kat ettik. Kendi kurumumuzdaki bilinç düzeyi yüksek ve farkındalık oluşturmayı kendine görev edinen mensuplarımızla çok emek verdik. Bir kasıt taşımaya da basında sürekli özel gereksinimli bireylerimizin karşılaştıkları engellere şahit oluyoruz. İşte bizim bilim dünyası olarak burada görevimiz farkındalık oluşturmak ve bu konudaki uygulamaları hayata geçirerek topluma örnek olmak” dedi. Hotar, Türkiye'nin yüzde 12'lik bir engelli nüfusa sahip olduğuna ve 2005 yılında yürürlüğe giren kanuna kadar bu konuda yeterli bir çalışma yapılmadığına dikkat çekerek, “Engellilerimizin o güne kadar evlerinde olduğunu birebir ziyaretlerimizde gördük. Daha sonra yatırımlar birer birer hizmete alındı, engellilerimiz devlet memuru olmaya başladı. Artık farklı engel gruplarından öğretmenlerimizin, kamu personellerimizin olduğunu gurur duyarak görüyoruz. Bunlar ülkemizin kazanımıdır ve dünyaya örnek teşkil etmektedir” açıklamasında bulundu. DEÜ'nün ‘Kitabımın Sesi Ol’, ‘Eylül Bebekler’, ‘ArtıBiz Kafe’ gibi birçok proje ve etkinliği hayata geçirdiğini söyleyen Rektör Hotar, alınan bayrak ve nişanların çok çalışmanın eseri olduğunu ve tesadüf olmadığını dile getirerek, “Bu ödüllerin kazanılmasında emek veren; gönlünü, aklı, bilime ve insanlığa vakfeden mensuplarımıza teşekkür ediyorum” ifadelerini kullandı.

BİRİMLERE TEŞEKKÜR BELGESİ

Konuşmaların ardından teşekkür belgesi takdim törenine geçildi. YÖK'ten bayrak alan Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi, Buca Eğitim Fakültesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Hemşirelik Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Veteriner Fakültesine teşekkür belgeleri verildi. Hotar ayrıca, nişan almaya hak kazanan Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Maliye, Matematik Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümleri akademisyenlerine de teşekkür belgelerini ilettili.

Artı Biz Kafe'nin Açılışı

Özel gereksinimli bireylerin sosyal hayata katılımını kolaylaştırmak ve özel gereksinimli bireyler ile normal gelişim gösteren akranlarının bir araya geleceği ortamlar oluşturmak için 03 Aralık 2021 Dünya Engelliler Gününde değerli Rektörümüz Prof. Dr. Nükhet HOTAR'ın katılımıyla özel gereksinimli bireylere duyarlık kazandırmayı sağlayacak olan Artı Biz Kafe faaliyete geçirilmiştir.

2021 Yılı

Dünya Otizm Günü Farkındalık Etkinliği

Dokuz Eylül Üniversitesi ve Engelsiz Dokuz Eylül Koordinatörlüğü olarak Sosyal Sorumluluk Projeleri kapsamında ve 2 Nisan 2021 tarihinde Dünya Otizm Farkındalık Günü kapsamında ArtıBiz Kafe'de düzenlediğimiz "Engelleri Sanatla Aşıyoruz" etkinliğinde Rektörümüz @ hotar_nukhet ve Buca Kaymakamı Sn. M. Nedim Tunçer ile etkinliğe katkı sağlayan akademik birimlerimizin mensupları özel çocuklarımızla bir araya geldi.

2022 Yılı

Dünya Otizm Günü Farkındalık Etkinliği

Dünya Otizm Farkındalık Günü etkinlikleri kapsamında #universitemDEU, Torbalı Meslek Yüksekokulu ve @EngelsizDEU tarafından düzenlenen 'Mozaikten Maviliğe Yolculuk' programında özel gereksinimli çocuklarımızla bir araya geldik; atölye ve resim çalışmaları gerçekleştirdik.

